

Ochota přijímat imigranty: Česká republika ve srovnání s vybranými evropskými zeměmi

Richard Nikischer

richard.nikischer@soc.cas.cz

Migrace do Evropy je v současnosti jedním z hlavních celospolečenských témat. Na rozdíl od mnoha problematik, které jsou předmětem diskuzí téměř výhradně v užších akademických nebo politických kruzích, je narůstající počet imigrantů přicházejících do evropských zemí tématem diskutovaným napříč celou společností. Tato diskuse obsahuje řadu protichůdných stanovisek a rozděluje obyvatele jednotlivých evropských států, jakož i evropské země navzájem.

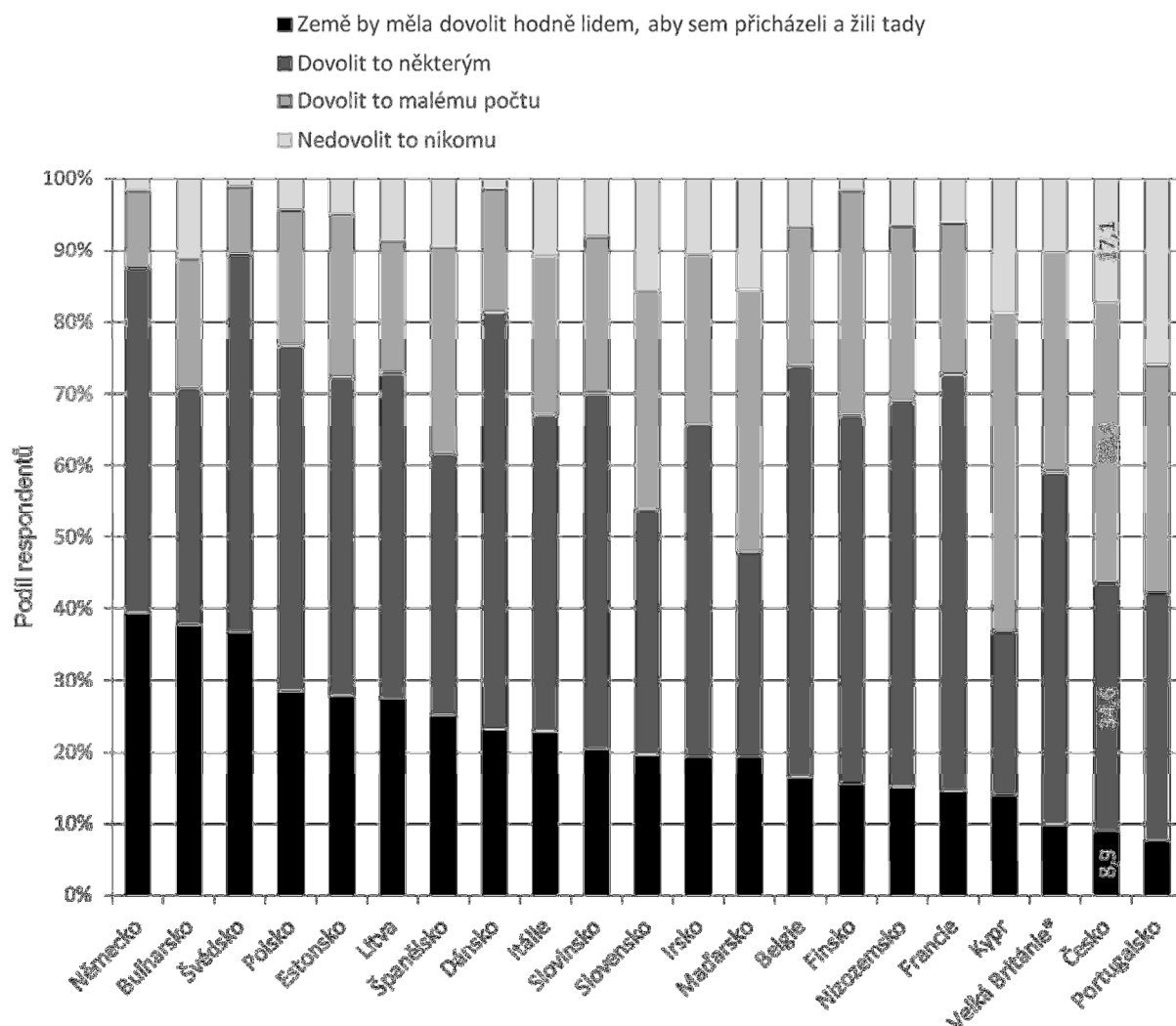
Z pohledu jednotlivých států je rozdílná ochota přijímat imigranty komunikována na nejvyšší politické úrovni, rozdílné postoje k imigraci do jejich země rovněž mají i obyvatelé jednotlivých států. Míra ochoty obyvatel evropských zemí přijímat imigranty je dlouhodobě sledována ve výzkumných šetřeních ESS (rovněž Vala, Pereira, Ramos 2006; Masso 2009), v nichž je měřena následující otázkou:

Do jaké míry by podle Vás měla Česká republika (Belgie, ..., Velká Británie) dovolit, aby sem přicházeli a žili zde lidé stejné rasy nebo stejného etnika, jako je většina českých (belgických, ..., britských) lidí? Měla by ... Dovolit hodně lidem, aby sem přicházeli a žili tady = 1, Dovolit to některým = 2, Dovolit to malému počtu = 3, Nedovolit to nikomu = 4.

Kromě ochoty přijímat imigranty stejné rasy nebo etnika byla v průběhu výzkumu ESS 6 (2012) zjišťována také ochota obyvatel evropských zemí akceptovat přistěhovalce jiné rasy či etnicity a lidi přicházející z chudších zemí mimo Evropu. Míru ochoty akceptovat různé typy imigrantů v jednotlivých zemích EU znázorňují grafy 1, 2 a 3.

Grafy ukazují, že v České republice lidé nejsou přijímání velkého množství imigrantů příliš otevření. Ještě menší ochotu přijímat ve své zemi přistěhovalce vyjádřili dotázaní na Kypru, v Maďarsku a Portugalsku. Obyvatelé Česka jsou nejvíce otevření vůči imigrantům stejné rasy nebo etnické skupiny, méně jsou ochotni akceptovat imigranty jiné etnicity a lidi přicházející z chudších mimoevropských zemí. Nicméně tato skutečnost platí pro všechny země zahrnuté do analýzy.

Graf 1. Ochota obyvatel vybraných států EU přijímat imigranty stejné rasy nebo etnicity, jaké je většina obyvatel jejich země.

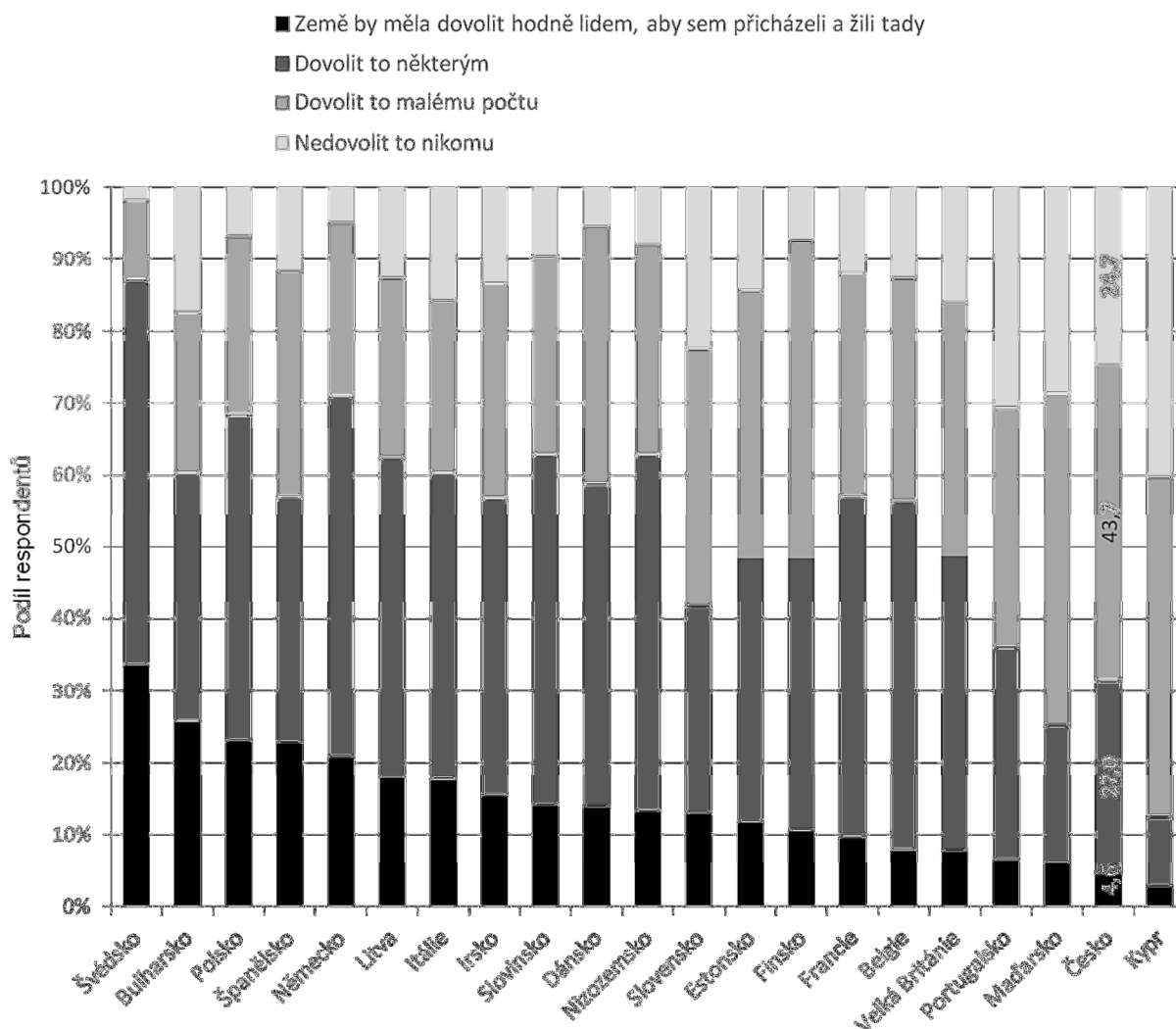

Zdroj: European Social Survey Round 6 Data (2012)

Pozn.: Byly vynechány odpovědi „nevím“. Šetření ESS 6 bylo realizováno v celém Spojeném království Velké Británie a Severního Irska.

Ochota akceptovat imigranty z chudších mimoevropských států je větší v ekonomicky silnějších zemích (existuje statisticky signifikantní pozitivní korelace mezi mírou ochoty přijímat imigranty a výškou HDP na obyvatele).

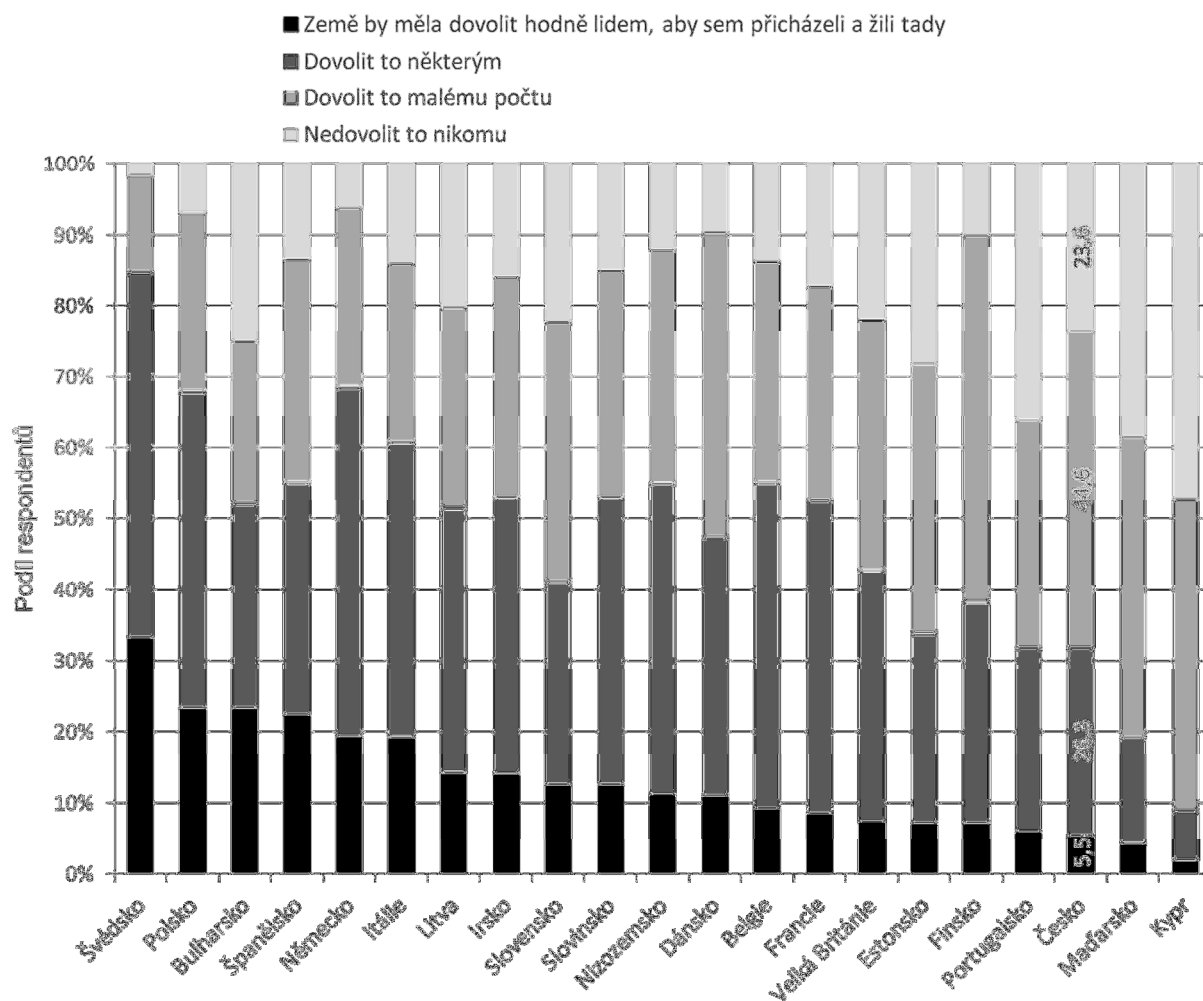
Graf 2. Ochota obyvatel vybraných států EU přijímat imigranty jiné rasy nebo etnicity, jaké je většina obyvatel jejich země.

Zdroj: European Social Survey Round 6 Data (2012)

Podle analýz údajů ze starších šetření ESS (viz např. Vala, Pereira, Ramos 2006) zastávají vůči imigrantům negativnější postoj jednotlivci pociťující nedostatek zdrojů. Také analýzy na novějších datech z ESS 6 ukazují, že nejméně jsou ochotní imigranty přijímat lidé nespokojení s příjmem své domácnosti, starší lidé, lidé s nižším vzděláním, lidé vyjadřující nižší sociální důvěru, jednotlivci se slabými sociálními vazbami a lidé pesimističtí ohledně budoucnosti tohoto světa.

Graf 3. Ochota obyvatel vybraných států EU přijímat imigranty z chudších mimo-evropských zemí.

Zdroj: European Social Survey Round 6 Data (2012)

Podle teorie skupinové hrozby (viz Blumer 1958; Blalock 1967) lze usuzovat, že čím vyšší je podíl přistěhovalců na celkové populaci dané země, tím negativnější je v ní postoj majoritního obyvatelstva k imigrantům. Analýza dat z ESS 6 však tuto hypotézu nepotvrzuje. Počet imigrantů žijících v dané zemi neovlivňuje ochotu jejího obyvatelstva přijímat další přistěhovalce (Hjerm 2007).

Literatura

Blalock, Hubert M. 1967. *Toward a Theory of Minority-Group Relations*. New York: Wiley.

Blumer, Herbert. 1958. „Race Prejudice as a Sense of Group Position.“ *Pacific Sociological Review* 1 (1): 3-7.

Hjerm, Mikael. 2007. „Do Numbers Really Count? Group Threat Theory Revisited.“ *Journal of Ethnic and Migration Studies* 33 (8): 1253-1275.

Masso, Anu. 2009. „A Readiness to Accept Immigrants in Europe? Individual and Country-Level Characteristics.“ *Journal of Ethnic and Migration Studies* 35 (2): 251-270.

Vala, Jorge, Cícero Pereira, Alice Ramos. 2006. „Racial prejudice, threat perception and op-position to immigration: A comparative analysis.“ *Portuguese Journal of Social Science* 5 (2): 119-140.